

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z PRZYRODY dla drugiego etapu edukacyjnego (klasa 4) W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 3 W KŁODZKU.

Przedmiotowy system oceniania jest zgodny z: Rozporządzeniem MEN w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania w Szkole Podstawowej nr 3 w Kłodzku.

Wymagania edukacyjne w stosunku do uczniów są realizacją podstawy programowej dla II etapu edukacyjnego z przyrody na podstawie programu "Tajemnice przyrody".

Cele kształcenia określone w podstawie programowej z przyrody - wymagania ogólne:

I. Wiedza.

1. Opanowanie podstawowego słownictwa przyrodniczego (biologicznego, geograficznego, z elementami słownictwa fizycznego i chemicznego).
2. Poznanie różnych sposobów prowadzenia obserwacji i orientacji w terenie.
3. Poznanie planów i map jako źródeł informacji geograficznych.
4. Poznanie układów budujących organizm człowieka (kostny, oddechowy, pokarmowy, krwionośny, rozrodczy, nerwowy).
5. Poznanie przyrodniczych i antropogenicznych składników środowiska, rozumienie prostych zależności między tymi składnikami.
6. Poznanie cech i zmian krajobrazu w najbliższej okolicy szkoły.

II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.

1. Prowadzenie obserwacji i pomiarów w terenie w tym korzystanie z różnych pomocy: planu, mapy, lupy, kompasu, taśmy mierniczej, lornetki itp.
2. Wykonywanie obserwacji i doświadczeń zgodnie z instrukcją (słowną, tekstową i graficzną), właściwe ich dokumentowanie i prezentowanie wyników.
3. Analizowanie, dokonywanie opisu, porównywanie, klasyfikowanie, korzystanie z różnych źródeł informacji (np. własnych obserwacji, badań, doświadczeń, tekstów, map, tabel, fotografii, filmów, technologii informacyjno-komunikacyjnych).
4. Wykorzystanie zdobytej wiedzy o budowie, higienie własnego organizmu w codziennym życiu.
5. Stosowanie zasad dbałości o własne zdrowie, w tym zapobieganie chorobom.
6. Wskazywanie przystosowań organizmów do środowiska życia i zdobywania pokarmu.
7. Dostrzeganie zależności występujących między poszczególnymi składnikami środowiska przyrodniczego, jak również między składnikami środowiska a działalnością człowieka. – 125

–

III. Kształtowanie postaw – wychowanie.

1. Uważne obserwowanie zjawisk przyrodniczych, dokładne i skrupulatne przeprowadzenie doświadczeń, posługiwanie się instrukcją przy wykonywaniu pomiarów i doświadczeń, sporządzanie notatek i opracowywanie wyników.
2. Dostrzeganie wielostronnej wartości przyrody w integralnym rozwoju człowieka.
3. Właściwe reagowanie na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu.
4. Doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało jak i najbliższe otoczenie.
5. Rozwijanie wrażliwości na wszelkie przejawy życia.
6. Doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole.
7. Przyjmowanie postaw współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego przez:
 - 1) właściwe zachowania w środowisku przyrodniczym,
 - 2) współodpowiedzialność za stan najbliższej okolicy,
 - 3) działania na rzecz środowiska lokalnego,
 - 4) wrażliwość na piękno natury, a także ładu i estetyki zagospodarowania najbliższej okolicy,
 - 5) świadome działania na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego i ochrony przyrody.
 1. Znajomość różnorodności biologicznej oraz podstawowych zjawisk i procesów biologicznych.
 2. Planowanie i przeprowadzanie obserwacji oraz doświadczeń; wnioskowanie w oparciu o ich wyniki.
 3. Posługiwanie się informacjami pochodzącymi z analizy materiałów źródłowych.
 4. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów biologicznych.
 5. Znajomość uwarunkowań zdrowia człowieka.
 6. Postawa wobec przyrody i środowiska.

Ogólne zasady oceniania uczniów

1. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczyciela postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności oraz jego poziomu w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania, opracowanych zgodnie z nią.
2. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców. Na prośbę ucznia lub jego rodziców sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne są udostępniane do wglądu rodzicom na spotkaniach indywidualnych.
3. Na pierwszej lekcji nowego roku szkolnego uczniowie otrzymują „Zasady oceniania obowiązujące na lekcjach przyrody”, które omawiane są z nauczycielem. Po omówieniu zasad są one potwierdzone podpisem ucznia oraz rodzica i powinny się znajdować się w zeszyte przedmiotowym ucznia.
4. Poprawa ocen cząstkowych: każdy uczeń ma prawo poprawić oceny z prac pisemnych (sprawdzianów, kartkówek....) Powinien to uczynić w ciągu 2 tygodni po otrzymanej ocenie. Ocena z poprawy jest wpisana obok oceny poprawianej, (brak ocen celujących z poprawy).
5. Uczeń nieobecny na pracy klasowej, teście, sprawdzianie z powodu dłuższej nieobecności w szkole z przyczyn losowych jest zobowiązany ją zaliczyć w formie

i czasie ustalonym z nauczycielem. Brak zaliczenia równoznaczny jest z otrzymaniem oceny niedostatecznej.

6. Uczeń nieobecny na lekcjach jest zobowiązany na bieżąco uzupełnić zakres wiadomości realizowanych na lekcji.

7. Na lekcjach przyrody ocenie podlegają następujące formy pracy:

FORMY PRACY	WAGA	SKRÓT
Sprawdziany, testy z działu	3	S/T
Kartkówka z 3 ostatnich lekcji	2	K
Odpowiedź ustna z 3 ostatnich lekcji	2	OU
Aktywność na lekcji	1 lub 2	A
Rozwiązywanie kart pracy w czasie lekcji – praca własna	1 lub 2	PL
Udział w konkursach klasowych i szkolnych	1 lub 2	Ko
Osiągnięcia w konkursach	3 i więcej	Ko
Zadania dodatkowe (doświadczenia, referaty, projekty...)	1	A
Udział w projektach edukacyjnych	1 lub 2	A
Praca w grupie	1 lub 2	PG

8. Sprawdziany obejmują zakresem cały dział materiału, poprzedzone są lekcją powtórzeniową. W jednym semestrze przewidziany jest co najmniej jeden sprawdzian, zapowiedziany na tydzień wcześniej przed zaplanowanym terminem ich napisania.
9. Aktywność obejmuje: odpowiedzi, aktywny udział w trakcie lekcji np. powtórzeniowej, aktywną pracę w grupie lub z podręcznikiem.
10. Aktywność jest odnotowywana za pomocą plusów (+), pięć plusów oznacza ocenę bardzo dobrą a dziesięć plusów ocenę celującą.
11. Brak wykonywania poleceń nauczyciela w trakcie lekcji, brak zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń czy podręcznika, brak efektywnej pracy w grupie lub z podręcznikiem odnotowywane jest za pomocą minusów (-), pięć minusów oznacza ocenę niedostateczną.
12. Referaty, projekty, prace multimedialne podlegają ocenie. Oceniane jest przede wszystkim zaprezentowanie materiału przez ucznia jak i samodzielny wkład włożony w daną pracę.
13. Wykonanie pracy badawczej dotyczy eksperymentalnego zilustrowania zagadnień omawianych podczas zajęć lekcyjnych, kształci umiejętność samodzielnego projektowania eksperymentu, stawiania hipotez i ich weryfikację.
14. Wykonanie pomocy dydaktycznej obejmuje samodzielne jej opracowanie i sporządzenie (ocenia się jej walory dydaktyczne i estetykę wykonania).
15. Opieka nad hodowlami botanicznymi i zoologicznymi obejmuje cały rok szkolny i może być prowadzona przez zespół uczniów.
16. Udział uczniów w konkursach szkolnych i pozaszkolnych ocenia się oceną bardzo dobrą lub celującą w zależności od ich osiągnięć.
17. Podczas pracy z mikroskopem ocenie podlegają: umiejętność korzystania z mikroskopu, jakość wykonanych preparatów, umiejętność ustawienia preparatu.

18. Prowadzenie zeszytu przedmiotowego jest obowiązkowe. Uczeń ma obowiązek wklejać do zeszytu wszystkie karty pracy, które otrzymał na lekcji.
19. Szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego określa (WSO) zawarty w Statucie Szkoły.

Zasady oceniania - nieprzygotowania uczniów, zasady pisania kartkówek i sprawdzianów.

1. Każdy uczeń powinien otrzymać w semestrze minimum 3 oceny.
2. Sprawdziany i kartkówki są obowiązkowe.
3. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji może być nieklasyfikowany.
4. Uczeń w trakcie semestru może być jeden raz nieprzygotowany do zajęć bez podawania szczegółowego powodu (nie dotyczy zapowiedzianych sprawdzianów i kartkówek), inne nieprzygotowania do zajęć mogą być honorowane na pisemną lub ustną prośbę rodziców lub nauczycieli. Brak przygotowania odkryty przez nauczyciela w trakcie zajęć związany jest z wystawieniem oceny niedostatecznej.
5. Nieprzygotowania obejmują:
 - odpowiedź ustną,
 - niezapowiedzianą kartkówkę,
 - brak materiałów potrzebnych do lekcji.
6. Nieprzystąpienie do poprawy pracy pisemnej z powodu nieobecności nieusprawiedliwionej pozbawia ucznia możliwości dalszej poprawy.
7. Uczeń ma obowiązek wklejać do zeszytu wszystkie karty pracy, które otrzyma na lekcji, a także prowadzić zeszyt przedmiotowy. Na koniec każdego półrocza może to być sprawdzane przez nauczyciela. Brak więcej niż połowy kart pracy i uzupełnień w zeszycie powoduje otrzymanie oceny niedostatecznej.
8. Uczeń może poprawić ocenę z pracy klasowej, kartkówki, odpowiedzi ustnej, w terminie uzgodnionym z nauczycielem przedmiotu.
9. Przy ocenianiu poprawkowym stosowane są takie same kryteria, obie oceny wpisywane są do dziennika (brak możliwości otrzymania oceny celującej za poprawę).
10. Jeżeli uczeń zachowuje się niewłaściwie w czasie kontrolnych prac – sprawdzianu, testu lub kartkówki tj. ściąga, zagląda do kolegi w ławce, odwraca się do kolegi, nie odkłada długopisu na prośbę nauczyciela (sygnał zakończenia pracy) wtedy, uzyskuje ocenę niedostateczną.
11. Kartkówki mogą obejmować swoim zakresem trzy ostatnie lekcje i nie muszą być wcześniej zapowiadane.
12. Za niewykonanie zadań podczas lekcji uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
13. Opracowanie referatów, projektów, prac multimedialnych podlega ocenie: przede wszystkim zaprezentowanie przez ucznia jak i samodzielny wkład włożony w daną pracę.
14. Osiągnięte sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych wpływają na podwyższenie oceny z przedmiotu.
15. Uczeń ma zakaz używania telefonu komórkowego na lekcji, jak i również na przerwach. Wyjątek! Do celów dydaktycznych i za zgodą nauczyciela.

Informacje o ocenach i terminach

1. Wszystkie oceny są jawne i wpisywane na bieżąco do dziennika elektronicznego.
2. Prace kontrolne otrzymuje uczeń do wglądu na lekcji, a rodzice (prawni opiekunowie) na konsultacjach indywidualnych.

3. Termin oddawania poprawionych i ocenionych prac pisemnych wynosi 14 dni roboczych (termin może ulec wydłużeniu ze względu na święta lub chorobę nauczyciela lub ucznia).

Zasady ustalania oceny cząstkowej:

Wypowiedzi ustne – oceniana jest zawartość rzeczowa, umiejętność formułowania myśli, stosowanie terminologii przyrodniczej, zgodność z poziomem wymagań, umiejętność ilustrowania wypowiedzi przez wykorzystanie pomocy naukowych (modele, tablice) lub wykonanie wykresu, rysunku itp. oraz płynność wypowiedzi.

Kryteria oceniania:

- celujący- odpowiedź wskazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, zawiera własne przemyślenia i oceny.
- bardzo dobry- odpowiedź wyczerpująca, zgodna z programem, swobodne operowanie faktami i dostrzeganie związków między nimi.
- dobry- odpowiedź zasadniczo samodzielna, zawiera większość wymaganych treści, poprawna pod względem języka, nieliczne błędy, nie wyczerpuje zagadnienia.
- dostateczny- uczeń zna najważniejsze fakty, umie je zinterpretować, odpowiedź odbywa się przy niewielkiej pomocy nauczyciela, występują nieliczne błędy rzeczowe.
- dopuszczający- niezbyt precyzyjne odpowiedzi na pytania nauczyciela, braki w wiadomościach i umiejętnościach, podanie nazwy zjawiska lub procesu przy pomocy nauczyciela.
- niedostateczny- uczeń nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela, nie udziela odpowiedzi na większość pytań zadanych przez nauczyciela, ma braki w wiadomościach koniecznych.

Odpowiedzi ustne mogą być sprawdzane w formie + lub – według ustalonych wcześniej kryteriów.

Prace pisemne

Sprawdziany - obejmują materiał z jednego działu lub z kilku lekcji. Mają one formę testu (zadania zamknięte i otwarte) lub zawierają kilka zadań o charakterze opisowym.

Wszystkim zadaniom przyporządkowana jest określona liczba punktów.

Kartkówki - obejmują materiał z 3 ostatnich lekcji. Składają się z kilku krótkich pytań, które są punktowane. Prace pisemne są punktowane według oddzielnego schematu, w zależności od złożoności zagadnienia. Punkty są przeliczane na oceny według zasad pomiaru dydaktycznego.

Aktywność na lekcji – przy ocenie bierze się pod uwagę: wiedzę i umiejętności, systematyczność, samodzielność, zaangażowanie, odkrywczność, możliwości ucznia.

Udział w konkursach przedmiotowych – ocenia się następująco:

Konkurs wewnątrzszkolny:

- zajęcie jednego z 3 pierwszych miejsc – celujący (o wadze 3)
- wynik na poziomie wyższym niż przeciętny – bardzo dobry (o wadze 3)

Konkurs pozaszkolny:

- awans do etapu rejonowego – celujący (o wadze 4)
- awans do etapu wojewódzkiego – celujący (o wadze 5)
- zdobycie tytułu laureata – celujący na koniec roku szkolnego

Ćwiczenia praktyczne, praca w grupach – przy ocenie bierze się pod uwagę: tempo pracy, wkład pracy w osiąganie wyników, umiejętność współpracy w grupie, wartość merytoryczną oraz estetykę.

Klasyfikacja

- Progi procentowe na poszczególłą ocenę i średnie obowiązujące przy wystawieniu ocen klasyfikacyjnych i końcoworocznych :

PROGI PROCENTOWE OCEN OBWIĄZUJĄCE PRZY OCENIANIU PRAC PISEMNYCH	ŚREDNIE OBWIĄZUJĄCE PRZY WYSTAWIANIU OCEN KLASYFIKACYJNYCH I KOŃCOWOROCZNYCH	OCENA
100% - 96%	powyżej 5,31	celujący
95,99% - 86%	4,61- 5,31	bardzo dobry
85,99% - 70%	3,61- 4,60	dobry
69,99% - 50%	2,61 – 3,60	dostateczny
49,99% - 30%	1,91- 2,60	dopuszczający
29,99%- 0%	poniżej 1,91	niedostateczny

- Nie na możliwości poprawy ocen na tydzień przed terminem klasyfikacji.
- Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji, bądź posiada mniej niż 3 oceny może być nieklasyfikowany.
- Ocena semestralna oraz roczna jest oceną wypadkową ocen cząstkowych, a nie średnią arytmetyczną.
- O przewidywanej ocenie uczeń i jego rodzice zostają powiadomieni miesiąc przed zakończeniem semestru lub roku szkolnego.
- Tryb przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych i poprawkowych jest zgodny z rozporządzeniem MENiS .

Wymagania ogólne na poszczególne stopnie szkolne:

Zasady oceniania na poszczególłą ocenę:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności zawarte w podstawie programowej, a jego wiedza wykracza poza obowiązujący program nauczania,
- samodzielnie i twórczo rozwija własne zainteresowania przyrodnicze,
- wychodzi z samodzielnymi inicjatywami rozwiązania konkretnych problemów,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje dodatkowe twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły,
- bierze udział w projektach oraz konkursach na terenie szkoły i poza nią,
- wzorowo prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- samodzielnie sięga do różnych źródeł informacji,
- prezentuje swoje umiejętności na forum klasy,
- bierze udział w projektach i konkursach, zdobywając osiągnięcia,
- potrafi udowodnić swoje zdanie używając odpowiedniej argumentacji.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- potrafi projektować doświadczenia i prezentować je,
- dostrzega i ocenia związki w przebiegu zjawisk przyrodniczych i działalności człowieka,
- wykonuje prace i zadania dodatkowe,
- zeszyt ucznia zasługuje na wyróżnienie,
- przewiduje następstwa i skutki działalności człowieka oraz przebiegu procesów naturalnych w przyrodzie,
- wyjaśnia i rozwiązuje naturalne procesy w przyrodzie,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela, posługując się zdobytymi umiejętnościami,
- systematycznie pracuje na lekcjach
- sprawnie korzysta z dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji,
- wykorzystuje wiedzę z przedmiotów pokrewnych,
- bierze udział w konkursach przyrodniczych,
- formułuje dłuższe wypowiedzi zawierające własne sądy i opinie,
- wykazuje się aktywną postawą w klasie, poproszony nigdy nie odmawia wykonania dodatkowych zadań, aktywnie uczestniczy w rozwiązywaniu zadań realizowanych przez grupę, często wykazuje własną inicjatywę.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- posiada niewielkie luki w wiadomościach i umiejętnościach rozwijanych na lekcjach,
- właściwie wykorzystuje przyrządy do obserwacji i pomiarów elementów przyrody,
- korzysta z różnych źródeł informacji,
- dostrzega wpływ przyrody na życie i gospodarkę człowieka,
- proponuje działania na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego,
- ocenia relacje między działalnością człowieka a środowiskiem przyrodniczym,
- dokonuje porównań zjawisk i elementów przyrody, posługując się terminologią przyrodniczą,
- dobrze posługuje się mapą geograficzną – potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy,
- prowadzi prawidłowo zeszyt przedmiotowy,
- systematycznie i efektywnie pracuje na lekcjach, potrafi sformułować dłuższą wypowiedź,
- pomaga innym, nigdy nie przeszkadza w pracy

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności w stopniu podstawowym,
- zna podstawowe pojęcia przyrodnicze,
- rozpoznaje i ocenia postawy wobec środowiska przyrodniczego,
- posługuje się mapą jako źródłem wiedzy przyrodniczej,
- obserwuje pośrednio i bezpośrednio procesy zachodzące w środowisku przyrodniczym oraz opisuje je,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,
- posiada zeszyt przedmiotowy,
- potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji przyrodniczej,

- potrafi wykonać proste zadania pisemne oparte na podręczniku lub innych źródłach wiedzy,

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- rozpoznaje i nazywa podstawowe zjawiska przyrody,
- posiada , przejawiający się w codziennym życiu, pozytywny stosunek do środowiska naturalnego,
- przy pomocy nauczyciela lub kolegów potrafi wykonać proste polecenia, wymagające zastosowania podstawowych umiejętności wymaganych w procesie uczenia się przyrody,
- jest biernym uczestnikiem zajęć, ale nie przeszkadza w ich prowadzeniu,
- pracuje niesystematycznie, niechętnie wykonuje powierzone zadania,
- rozumie prosty tekst źródłowy,
- prowadzi zeszyt przedmiotowy, lecz nie zawiera on wszystkich treści.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających zastosowania podstawowych umiejętności,
- wykazuje wyraźny brak zainteresowania przedmiotem,
- nie wykonuje zadań postawionych przez nauczyciela lub realizowanych przez grupę,
- swoją postawą uniemożliwia pracę innym,
- nie prowadzi systematycznie zapisów w zeszycie przedmiotowym, bądź w ogóle go nie prowadzi.

Dostosowanie Przedmiotowego Systemu Oceniania z przyrody do możliwości uczniów ze specjalnymi wymaganiami edukacyjnymi:

1. Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.
2. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.
3. W stosunku do wszystkich uczniów posiadających dysfunkcję ocenia się przede wszystkim postępy i wkład pracy oraz wysiłek włożony w przyswojenie wiadomości przez danego ucznia.
4. Przy ocenianiu prac pisemnych uczniów mających obniżone kryteria oceniania – progi procentowe (dotyczy sprawdzianów niedostosowanych do możliwości uczniów):
 - poniżej 19% możliwych do uzyskania punktów - niedostateczny
 - 20% - 39% - dopuszczający

40% - 54% - dostateczny
55% - 70% - dobry
71% - 89% - bardzo dobry
90% - 100% - celujący

System motywacyjny i naprawczy.

Uczeń mający kłopoty z opanowaniem materiału może zwrócić się o pomoc do nauczyciela i jeżeli jest to pożądane, wspólnie ustalają program wspomagający np. pomoc nauczyciela przedmiotu, pomoc koleżeńska, uczestnictwo w dodatkowych zajęciach.

Ewaluacja PSO.

PSO z przyrody jest otwarty – podlega ewaluacji po upływie każdego roku szkolnego.

Opracowanie:
mgr Marta Gryl – Wołyńskiak
mgr Anita Kosińska
mgr Iwona Dalibor